

Vuxenpedagogik nytt huvudämne

PeD Petri Salo har huvudansvaret för starten

Mobilitetsstipendier

■ TEKES EU-FoU-sekretariat arrangerar ett seminarium för alla Åbohöskolor om EU:s mobilitetsstipendier på Åbo handelshögskola den 22 maj 2008.

Vad är mobilitetsstipendier, forskningsrådgivare Tiina Petänen vid Finlands EU-FoU-sekretariat?

– I Europa får forskningsarbetet allt större betydelse. För att främja utbytet mellan länderna delar kommissionen ut stipendier till enskilda forskare, forskargrupper, företag och nätverk.

Finlands EU-FoU-sekretariat arbetar med information och rådgivning kring alla aspekter av EU:s sjunde ramprogram som pågår 2007–2013.

– Det sjunde ramprogrammet, som mobilitetsstipendiet är en del av, ger stöd till forskning inom utvalda prioriterade områden – och syftet är att göra EU till världsledande inom dessa områden.

– Vi kommer att besöka sammanlagt åtta orter för att berätta om olika typer av mobilitetsstipendier. Stipendiesystemet är okänt och kommissionen får in för få ansökningar.

Petänen hoppas att forskarna därigenom får upp ögonen för stipendierna.

– Mobilitetsstipendierna är en av de mest betydelsefulla finansieringsformerna för forskare som vill arbeta internationellt och skapa kontakter. Man kan beviljas stipendier inom eller utanför Europa.

Mer information om seminariet kommer senare i vår. Den som vill veta mer nu kan gå in på <http://www.tekes.fi/eu/fin/tapahtumat/tapahtuma.asp?id=511>. –HH

Merkantila Klubben har nya webbsidor

Föreningen skapar nätverk som gynnar alla

■ Merkantila Klubben r.f. (MK), föreningen för ekonomi- och handelsstudenter vid Åbo Akademi, firar i år 80-årsjubileum, och det markeras bland annat med nya webbsidor med mycket helt nytt innehåll: www.merkantilaklubben.org.

– Vi försöker samla all information som ekonomi- och handelsstudenter och andra intressenter behöver på ett ställe. Nya delar är till exempel MK:s historik, styrelsebloggen, nätanmälningar för evenemang och en sida för samarbetspartners, säger **Claes Nieminen**, som har gjort webbsidorna tillsammans med **Anton Strandvik**.

Webbsidorna skall fungera som en länk mellan studenter, näringslivet och akademiker.

– MK strävar efter ett närmare samarbete mellan dessa parter och tanken är att skapa ett brett nätverk som gynnar alla, säger **Martin Nedermo**, MK:s vice ordförande och företagskontakt.

MK är den största ämnesföreningen vid ÅA, med ca 400 medlemmar.

Men det är inte längre självklart att alla ekonomi- och handelsstudenter deltar i verksamheten. Studietakten har blivit hårdare och det har lett till att föreningsaktiviteten bland studenter minskar. För att locka medlemmar vill MK nu oftare ordna evenemang som är till direkt nytta för studenter.

– Det vore viktigt med evenemang vars syfte är att berika både studenter och näringslivets intressen. MK är öppen för förslag till hur verksamheten kan förbättras, säger **Daniela Sund**, MK:s ordförande.

– Det skall vara en win-win situation. Vårt syfte är inte endast att samla in pengar, utan också att erbjuda något som alla parter har nytta av. Exempelvis kan företagen informera om praktikplatser och sommarjobb på våra webbsidor, för att sammanlänka studenter och näringsliv, säger **Seth Henrik Granberg**.

– Ett företag som vill infor-

Bok av Max Engman prisbelöntes

■ **Max Engman**, professor i allmän historia, fick 14.4 informationsprisens statspris för boken *Raja. Karjalankannas 1918–1920* (WSOY, 2007). Priset på 10 000 euro utdelades av undervisningsministeriet.

Engmans bok berättar om gränsen mellan Finland och Sovjetryssland vid ån Rajajoki på det Karelska näset 1918–1920 och hyllas som ett utmärkt exempel på mikrohistorisk forskning.

Datacentralen flyttar till Chemicum

■ Datacentralen flyttar från ASA-huset till Chemicum under vecka 17. Till första våningen flyttar Oraklet, laboratoriet, ASA PC-klassen, gallerimaskinerna och Mimers brunn. Oraklet flyttar måndagen den 21 april, och har Chemicum som besöksadress från och med den 22 april. ASA PC-klassen flyttar först i slutet av terminen, för att inte störa undervisningen.

Till andra våningen i Chemicum flyttar PC-sektionen och datakomm-sektionen, och till tredje våningen administrationen, UNIX-sektionen, databassektionen och videokonferensutrymmet (flyttar torsdagen den 24 april).

mera studerande om något kan ta kontakt med MK och göra det via webbsidan. Våra huvudsponsorer presenteras på en egen flik, och där har vi bland annat våra kontaktuppgifter för företagen, säger Claes Nieminen och Martin Nedermo.

Bygger upp nätverk

Malin Brännback, professor i företagsekonomi, poängterar att ämnesföreningar har en viktig roll för studerande.

– Via föreningarna kan man bygga upp nätverk i sin bransch. Dagens unga ser det kanske inte, de har många hobbyn och tycker kanske att de lär känna tillräckligt mycket folk den vägen. Men Merkantila Klubben kan nog erbjuda en hel del för ekonomi-studerande.

Brännback är ordförande för Handelshögskolans näringslivsförening (HNF), som grundades 2005 och har som syfte att stöda samarbete mellan Handelshögskolan vid ÅA och alumner i näringslivet. Också HNF har webbsidor: www.hnf.fi.

– Merkantila klubben finns för dem som studerar här och nu, men då man utexamineras kan man i stället gå med i HNF. Vi satsar bland annat på mentorverksamhet, säger Brännback.

MICHAEL KARLSSON

Fr.v. Daniela Sund, Martin Nedermo, Seth Henrik Granberg och Claes Nieminen visar upp Merkantila Klubbens nya webbsidor.

INNEHÅLL NR 7/2008

Ökat intresse för vuxenstudier Vuxenpedagogik blir huvudämne.....	4	Från varggrottan till Gustav Vasa "Finlands svenska historia I" har utkommit....	14
Tankar om kultur och ekonomi NUROPE-tema: Åbo kulturhuvudstad 2011.....	6	Miljömedveten konferens Informationsförvaltningen planterade träd....	15
Grunden för verkliga livet Robert Fullér FIDIPRO-professor i matematik.....	8	Sök Xpertti förmedlar experter Gratis tjänst för journalister.....	15
Våga studera på svenska Finska studerande nöjda med undervisningen...	10	Veckans skribent: Elisabeth Helander Reformvåg.....	16
Bibeln kan tolkas med olika verktyg Kari Syreeni ny professor vid TF.....	12	Baksidan Nystartad förening för underliga intressen....	24
Disputationer	18	Folk & få	20
Fördelningen av stipendier 2008	20	Annonser och kungörelser	21

Ökat intresse för vuxenstudier

Vuxenpedagogik blir huvudämne, efter nästan 30 år som biämne

■ Att även som vuxen lära sig något nytt och utvecklas, det är numera en självklarhet i det som kallas kunskapssamhället. Ökat intresse för livslångt lärande, socialt kapital samt erfarenhetsbaserad och s.k. tyst kunskap har nu fått pedagogiska fakulteten (PF) att höja upp biämnet vuxenpedagogik till ett eget huvudämne. I höst inleder 20 studerande sina vuxenpedagogiska studier och får snart hjälp i studierna av en egen professor.

Personalen inom vuxenpedagogik på PF är inte stor. Ämnet har funnits i snart 30 år på PF, men har endast två besatta tjänster.

Docent, PeD, **Petri Salo** är doktorsassistent och har just nu huvudansvaret för det nya huvudämnet.

– Naturligtvis hoppas vi på utökade resurser nu när vuxenpedagogiken blir ett huvudämne. Men vi räknar även med ett utökat samarbete med vuxenpedagogiken i Tammerfors, Joensuu och Jyväskylä. I Svenskfinland är t.ex. den fria bildningen fortfarande mycket livskraftig och en central källa för det omtalade stora sociala kapitalet bland finlandssvenskarna. Redan därför är ämnet viktigt just för Åbo Akademi.

Ämnet välrepresenterat

Idag finns vuxenpedagogik vid sju olika universitet i Finland och i internationell jämförelse är ämnet mycket välrepresenterat i vårt land.

För tre år sedan fick både Joensuu universitet och Åbo Akademi lov att höja ämnets status från bi- till huvudämne eftersom behovet av vuxenpedagogiskt kuniga inom olika samhällssektorer märkbart har ökat.

– Jag ser vuxenpedagogik som ett kunskapsområde med hjälp av vilket man kan förhålla sig till och hantera förändring. Det handlar alltså inte alls endast om lärarperspektivet, hur vuxna ska läras, utan om allt som har med vuxnas lärande och utveckling att göra, säger PeD Petri Salo.

– Idag har ämnet en tvärvetenskaplig karaktär just för att vuxenlärandet har blivit så viktigt och intressant inom så många olika

branscher och samhällssektorer. Inte bara inom den offentliga sektorn, utan även inom det privata näringslivet och inom den tredje

sektorn och medborgarsamhället överlag, påpekar Petri Salo.

Vuxenpedagogiken har idag naturliga kopplingar till såväl humanistiska, samhällsvetenskapliga som t.ex. ekonomiska vetenskaper via fenomen och begrepp såsom socialt kapital, aktivt medborgarskap, medborgarsamhälle, lärande organisationer, kunskapsledning och arbetsrelaterat lärande.

Vuxna lär sig idag en massa nytt i en lång rad olika sammanhang både på arbetet och på fritiden, via massmedier och på nätet tillsammans med andra vuxna.

– Jag ser vuxenpedagogik som ett kunskapsområde med hjälp av vilket man kan förhålla sig till och hantera förändring. Det handlar alltså inte alls endast om lärarperspektivet, hur vuxna ska läras, utan om allt som har med vuxnas lärande och utveckling att göra. Vuxendidaktiken är bara en aspekt på det hela. Men det finns fortfarande vissa barriärer för hur vi betraktar vuxenlivet. Vi ser eller noterar inte tillräckligt mycket olika verksamhetsfält och folkrörelser där vuxna hela tiden lär sig nya saker som de sedan har nytta av också i arbetet och i hela sitt liv i övrigt. Ett slags moderna studiecirkel där aktiva människor tillsammans lär sig av varandra.

Exempel på sådana folkrörelser är idrotten och olika andra

fritidssysselsättningar. En vuxen som på fritiden som lagledare sysslar t.ex. med fotboll lär sig en hel del sådant som direkt kan överföras t.ex. på det egna yrkeslivet.

Dylika generiska kompetenser och hur de uppnås och används är högintressanta studieobjekt för forskare i vuxenpedagogik. Då t.ex. över 70 procent av de som studerar på arbetar- och medborgarinstitut är kvinnor, sysslar männen oftare med mer konkreta och praktiska hobbyn, med idrott, fiske, teknik o.s.v.

Män är lika aktiva som kvinnor, men utvecklar kanske sin generiska kompetens på annat sätt än kvinnor.

Ännu ingen lärarkompetens

I pedagogiemagisterexamen med vuxenpedagogik som huvudämne ingår tillsvidare ingen lärarkompetens. Något som Petri Salo ser både för- och nackdelar med.

– Det att examen inte direkt ger lärarkompetens, öppnar nya perspektiv på vuxenlärande som handlar om mycket annat än endast undervisning. Att de som studerar vuxenpedagogik genast från början får ett brett och öppet perspektiv på hur t.ex. kunskapsarbete idag utförs.

– Ur en praktisk och pragmatisk synvinkel skulle det å andra sidan förstås vara bra att fler samtidigt får formell lärarkompetens i

anslutning till studier i vuxenpedagogik. Därför är det inte omöjligt att man även vid ÅA i framtiden kan baka in lärarstudier i sin vuxenpedagogiska utbildning.

En professur i vuxenpedagogik som varit vakant i några år, har nu utannonserats och besätts förhoppningsvis inom ett år. En professur som betyder mycket för såväl fördjudad utbildning som ökad forskning i ämnet.

Petri Salos egen forskning just nu handlar bl.a. om det fria bildningsarbetet i Svenskfinland och om aktionsforskning i skolan inom ramen för ett nordiskt aktionsforskningsnätverk. Den senaste artikeln handlade om tyst kunskap och den skrevs i samarbete med en kollega på Svenska handelshögskolan i Vasa.

Viktiga och intressanta forskningsområden för de som om fem år blir magistrar, och vill forska vidare saknas inte.

– Hur socialt kapital uppstår och förs vidare, vilken är den fria bildningens roll i informations-samhället, deliberativ demokrati och vuxenlärandets roll i ett aktivt samhällsengagemang, mediepedagogik för vuxna, de nya sociala nätverkens betydelse och virtuella lärandet överlag är bara några exempel på intressanta forskningsområden inom dagens vuxenpedagogik, säger Petri Salo.

ARI NYKVIST

MfÅA NOTERAR

Konferens om orden vi ärvde ordnades vid ÅA i Vasa

■ Det muntliga ordet, olika generationers ord, de vises och de ungas ord, gårdagens och dagens ord, ordlösa ord, dikters och sångers ord, ord som verktyg och symbol och ordens ursprung diskuterades på konferensen "Orden vi ärvde" i mitten av april på Åbo Akademi i Vasa.

Fokus låg på gruppspråk och hur vi använder olika ord och språk i olika grupper vi tillhör såsom familjen och på arbetet.

Bland talarna kan nämnas FD **Nina Martola** som är ny svensk avdelningschef på Forskningscentralen för de inhemska språken, prof. och rektor **Sven-Erik Hansén** på ÅA i Vasa, ED och akademilektor **Barbro Schauman**, tv-redaktör **Joakim Lax** och minister och folkskollärare **Ole Norrback**.

– De 140 deltagarna kom från olika samhällsområden, yrken, generationer och regioner i hela Svenskfinland för att tillsammans samtala om det finlandssvenska språket och orden ur olika och nya synvinklar. T.ex. dialektens roll och yrkesjargonger diskuterades ivrigt, berättar planeraren **Gun-Britt Kull-West** på Fortbildningscentralen vid ÅA i Vasa.

Majoriteten av deltagarna var klass- och ämneslärare, men även chefer, redaktörer och politiker deltog både som talare och deltagare. Konferensen arrangerades av Fortbildningscentralen i Vasa och finansierades av Svenska Kulturfonden. Konferensen "Orden vi ärvde" avslutade ett två år långt skolprojekt med samma namn.

ARI NYKVIST

Tankar om kultur och ekonomi

NUROPE fokuserar på Åbos år som kulturhuvudstad 2011

■ – I projektet NUROPE utforskar vi de slingrande vägarna mellan kultur och ekonomi, mellan konst och företag, och det är mycket spännande. Vi har fört samman en grupp människor och skapat ett internationellt nätverk av konstnärer, forskare och folk från samhälle och näringsliv. Samtidigt har vi etablerat en utbildningsplattform vid ÅA, som **Nina Kivinen** ansvarar för, där doktorander och magisterstuderande kan läsa NUROPE som kurs inom ramen för företagets organisation och ledning, berättar **Bengt Kristensson Ugglå**, Amos Anderson-professor i filosofi, kultur och företagsledning.

NUROPE – Nomadic University for Art, Philosophy and Enterprise in Europe – startades 2006 som ett treårigt projekt, med ekonomiskt stöd från Egentliga Finlands förbund, Stiftelsen för Åbo Akademi och Svenska Kulturfonden. Initiativet kom från Åbo Akademi, Cittadellarte-Fondazione Pistoletto och Europeiska kulturparlamentet. Som projektkoordinatör fungerar **Kim Ramstedt** vid Fortbildningscentralen.

En central del av verksamheten är de seminarier – ”oaser” – där man tillsammans utforskar villkoren för konst och kulturliv i olika europeiska städer. Första oasen anordnades i Åbo i september 2006 och sedan dess har ”nomaderna” besökt Biella, Kassel, Ljubljana och Istanbul. Antalet deltagare vid dessa veckolånga program har varit kring 50, men deltagarna från Åbo med omnejd har velat träffas oftare, vilket har lett till en serie endagssamlingar, ”hägringar”.

– Sedan starten har projektet kontinuerligt växt, nätverket har blivit mycket större och oaserna allt mer ambitiösa. Nyligen fick vi besked om att vi får stöd av Svenska Kulturfonden för ett par

I NUROPE har man skapat ett internationellt nätverk av konstnärer, forskare och folk från samhälle och näringsliv. Bilden är liksom den till höger tagen i samband med NUROPE-konferensen i Istanbul januari 2008.

år till. Nu har vi ambitionen att transformera projektet, ta NUROPE in på nya spår, att göra det nomadiska universitetet på en gång mer teoretiskt och mer praktiskt. Vi behöver ta oss tid för egen reflektion och för att dra ut lärdomarna från resorna. Det handlar helt enkelt om att producera fler texter, artiklar och böcker, säger Bengt Kristensson Ugglå.

Starka förhoppningar

Det handlar också om att initiera konkreta kulturprojekt och konstutställningar. Helt centralt för det kommande arbetet är Åbos år som Europas kulturhuvudstad 2011. Kring kulturhuvudstadsfenomenet finns starka förhoppningar om att inte bara kulturen skall blomstra, utan att det också skall bidra till ökad ekonomisk tillväxt och attraktionskraft i hela regionen.

– Vi kommer att vara delaktiga i en rad projekt med koppling till kulturhuvudstadsatsningen. En

fördel med NUROPE är att vi gör en lång resa in i 2011, vi inleder inte verksamheten först då. Vi har med oss en mängd erfarenheter och ett omfattande nätverk av nomader från övriga Europa, säger Kristensson Ugglå.

– Det har varit en tanke redan från början att hämta hem erfarenheterna och idéerna från oaserna till vårt eget kulturhuvudstadsprojekt. Vi vill starta dialogen med lokala konstnärer – som faktiskt ofta har haft svårt att hävda sig i kulturhuvudstadsatsningarna – för att sedan använda NUROPE som en hävstång för att stärka lokala initiativ, till exempel i samarbete med galleriet Titanik.

NUROPE är en ”tänk tank”

Den största nationella gruppen som deltar i NUROPE kommer från Åbo och Finland, men nätverket har med tiden blivit allt mer internationellt, och till och med börjat sträcka sig utanför

Europas gränser, bland annat genom en grupp deltagare från universitetet i Buffalo.

NUROPE fungerar som projektgenerator också utöver kulturhuvudstadsåret.

– NUROPE har blivit mer och mer som en "tänk tank", där det inte bara uppstår massor av idéer, utan där den samlade kompetensen kan bidra till att bearbeta lokala problem och utmaningar. Den energi och kreativitet som präglar den samlade kompetensen hos detta mobila filosofiska laboratorium bärs upp av den stora blandningen kompetensmässigt, professionellt och geografiskt.

Oas i Åbo och Stockholm

Nästa oas, den sjätte, ordnas i Åbo och Stockholm 12–16 maj. På programmet står bland annat en workshop i Mumindalen kring upplevelseindustrin. Nomaderna kommer också att bekanta sig med Åboprofiler som konstnärerna **Jan-Erik Andersson** och **Hanna Varis** (båda "nomader"). Som medverkande i programmet finns också **Olli Lagerspetz**, **Saara Taalas**, **Johannes Brusila** och **Alarik Repo**.

Efter två dagar i Åbo fortsätter oasen i Stockholm.

– Vi kommer på så vis att göra en resa mellan Finland och Sverige, en resa som har starka historiska dimensioner och som förstärks av det pågående 200-årsjubileet – eller 200-årsorgen, vad man nu skall kalla det ...

I Stockholm tar NUROPE-gruppen sig an filharmonikernas aktuella utmaningar tillsammans med dess ledning, och det ordnas också stort offentligt program i Konserthuset kring kulturpolitik och kulturekonomi. I samarbete med den statliga kulturutredningen skall tre aktuella frågor diskuteras i en serie paneler:

– Den första frågan är hur man finansierar kultur, när man inte längre självklart kan förvänta sig att offentliga medel står för hela kulturbudgeten. Den andra frågan är vem som äger kulturen. Genom den digitala tekniken med alla nedladdningar och

kopieringar har detta blivit en brännande akut fråga som utmanar våra traditionella modeller för upphovsrättigheter och dylikt. Den tredje frågan handlar om hur man skall tänka om kulturpolitik ur ett internationellt och transnationellt perspektiv.

Deltagarna bjuds in till samtal med bland andra **Ruth Bereson**, som är professor i arts management vid University at Buffalo, **Keith Wijkander**, huvudsekreterare för Kulturutredningen, och **Krister Ståhlberg** från Kulturfonden.

Information om NUROPE:s verksamhet och programmet för nästa oas hittas på webben:

www.nurope.eu

MICHAEL KARLSSON

Fem oaser runt om i Europa

■ NUROPE har hittills ordnat fem oaser runt om i Europa för att diskutera kultur och ekonomi ur ett lokalt perspektiv. Den första oasen ordnades i Åbo i september 2006, då nomaderna tog sin utgångspunkt i kulturlivet i en stad på väg att bli kulturhuvudstad, men också genomförde workshops om bland annat operaprojektet "Flygande holländaren" (2005).

Nästa oas ordnades i Biella i norra Italien, NUROPE-partnern Cittadellarte-Fondazione Pistolettos hemort.

– Vi ville utforska hur ett sådant framgångsrikt konstföretag är möjligt, men också lära av konstnären **Michelangelo Pistolettos** tankar kring konstens stora betydelse för en socialt ansvarig transformation av Europa, säger **Bengt Kristensson Ugglia**.

Oas nummer tre ordnades i juni 2007 och resan gick till Kassel i Tyskland. Fokus låg på den stora internationella konstutställningen Documenta 12.

– Där väcktes viktiga lokala frågor om hur den komplicerade relationen ser ut mellan lokalt kulturliv och den internationella konstvärlden.

I oktober 2007 besökte nomaderna Ljubljana i Slovenien. Temat var "interrupted history" – avbruten historia.

– Där mötte vi ett kulturliv som genomlevt en extrem kantring från en helt statligt dirigerad kulturpolitik till dagens utpräglade marknadsorientering. Vad händer med konstnärer, livs- och kulturprojekt, i en förändringsprocess med så markerat diskontinuerlig karaktär?

Den femte oasen ordnades i Istanbul januari 2008. Där präglades de nomadiska diskussionerna av spänningarna mellan öst och väst, Europa och Asien, tradition och modernitet, religion och sekularism.

– Istanbul är inte bara Europas största stad, utan också en enorm smältdegel där människor, kulturer, livsåskådningar och marknader möts. Tonen anslogs redan från början genom det inledande seminariet med **Mustafa Akyol**, en muslimsk journalist som med sin starka kritik av sekularisterna – för att de inte är tillräckligt liberala – ställde mycket på huvudet för nomaderna ... Bumerangen vände på sätt och vis tillbaka, så att vi tvingades konfronteras med oss själva! Därför känns det också väldigt naturligt att återvända till Åbo nu i maj. –MK

Grunden för verkliga livet

Prof. Robert Fullérs matematiska modeller hanterar osäkerhet

■ – Mitt jobb är att bidra med expertis till olika projekt där det behövs forskning i matematik. Vi har mycket samarbete med företag. Man kan väl säga att jag bygger matematiska modeller som används i grunden för det verkliga livet, säger **Robert Fullér**.

Han är professor i matematik vid det ungerska universitetet Eötvös Loránd i Budapest, men arbetar nu vid Åbo Akademi med femårigt stöd från FIDIPRO, Finland Distinguished Professor Programme.

Bakom FIDIPRO står Finlands Akademi och Tekes. Syftet med programmet är att möjliggöra internationell rekrytering av professorer på toppnivå till universiteten i Finland. Finansiering ges alltid för en bestämd tid. Ifjol inlämnades tjugotvå ansökningar och fyra godkändes – utöver Robert Fullér också två professorer till Uleåborgs universitet och en till Helsingfors universitet.

Vid Åbo Akademi arbetar Robert Fullér inom IAMSR (Institute for Advanced Management Systems Research), och han är involverad i flera forskningsprojekt också inom TUCS, det vill säga Åbo datatekniska forsknings- och utbildningscentrum.

Ledaren för IAMSR är **Christoffer Carlsson**, professor i företagsekonomi, och honom har Fullér känt ända sedan han första gången kom till Finland för 16 år sedan.

Under årens lopp har de skrivit mer än 50 vetenskapliga artiklar tillsammans och också några böcker. Nu jobbar de på en ny bok.

– Planen är att sammanfatta våra forskningsresultat från åren 2002–2007. Vi kommer att ha ett kapitel om varje projekt, och förklara hur resultaten kan användas i praktiken av företag. Forskningen gjordes i samarbete med

många företag, bland andra Rautaruukki och UPM Kymmene.

Fullér och Carlsson har alltid haft en klar arbetsfördelning.

– Han har kontakt med företag och får information om hurdana problem som behöver lösas, och jag försöker sedan knäcka problemen genom att bygga matematiska modeller. Om mina lösningar inte passar diskuterar vi vad det beror på, och gör sedan ändringar i modellerna – för problemen kan man ju inte ändra på.

Realoptioner

Tillsammans med ÅA-forskare utvecklar Fullér bland annat metoder för företag att bedöma vilka forsknings- och utvecklingsprojekt det är värt att satsa på, och i vilket skede det i så fall är mest lönsamt.

– För det här använder vi matematiska realoptioner. Ibland är det över 30 olika projekt som skall utvärderas, och det är inte lätt för de matematiska problemen är mycket komplexa. Vi använder uppskattade algoritmer, för annars skulle de ta flera månader att få fram resultat. Det behövs s.k. suboptimala lösningar. Det är som med väderleksrapporter – där presenteras alltid suboptimala lösningar, för det tar flera veckor att få fram optimala lösningar, även med en superdator, säger Fullér.

En orsak till att den här typen av problem är komplexa är att de påverkas av människor.

– Människors tänkande är mycket annorlunda jämfört med reglerna i matematik. Uppfattningen om framtiden kan förändras mycket snabbt, och människors åsikter kan leda till förändringar i problemen vi försöker lösa. Det är omöjligt för oss att skapa en modell som alltid fungerar. Vi är nöjda om den fungerar åtminstone i majoriteten av alla

fall. Det är alltid frågan om kompromisser.

Matematiskt handlar det om hantering av osäkerhet. I sina metoder använder Fullér främst så kallad fuzzy logik.

– I fall där man får information genom subjektivt bedömande använder vi fuzzy logik, det kallas också möjlighetsteori.

Men fuzzy logik kan inte alltid användas. Fullér är med också i ett internationellt EU-projekt, som heter AssessGrid – Advanced Risk Assessment & Management for Trustable Grids, och där behövs sannolikhetslära.

– Det handlar om riskbedömningar som görs med mycket stora datornätverk, så kallad grid computing. Det finns en viss sannolikhet för att en maskin misslyckas med något, men det är slumpmässigt och därför använder vi sannolikhetslära i stället för fuzzy logik.

Gamla bekanta

De flesta av ÅA:s IT-professorer är gamla bekanta för Robert Fullér. Det var **Patrik Eklund**, som numera är professor vid Umeå universitet, som bjöd in honom till Åbo Akademi 1992.

– Då hade jag fått två andra arbetserbjudanden, det ena till RWTH i Aachen. Men i Tyskland var byråkratin mycket långsam, jag var tvungen att vänta två år på att få arbetstillstånd, säger Fullér.

– Under tiden besökte jag finska ambassaden i Budapest, och de bjöd mig på kaffe och sade att de inte behövde några papper, de kunde fråga Åbo Akademi direkt om jag var inbjuden. Och efter en vecka var allting klart! Jag för inte till Tyskland, och jag är gladare här i Finland – fortfarande.

Fullér har arbetat i Finland i många repriser sedan 1992 och har mycket positivt att säga om landet.

– Uppfattningen om framtiden kan förändras mycket snabbt, och människors åsikter kan leda till förändringar i problemen vi försöker lösa. Det är omöjligt för oss att skapa en modell som alltid fungerar. Vi är nöjda om den fungerar åtminstone i majoriteten av alla fall, säger Robert Fullér, FIDIPRO-finansierad professor i matematik.

– I undersökningar brukar Finland vara det mest konkurrenskraftiga landet i världen, eller åtminstone på andra eller tredje plats. Även FIDIPRO-projektet är unikt, jag tror inte att något annat land har liknande initiativ. Värdet i Finland är däremot inte så bra, men det kompenseras med de bästa förutsättningarna i världen för forskning och samarbeten med företag, ler Fullér.

– Enligt statistik satsar Finland mest på vetenskap av länderna i Europa. Man kan inte jämföra Ungern med Finland, det är stora skillnader. Då det gäller forskning är Ungern mera på samma nivå som till exempel Tjeckien eller Österrike.

Läget i Ungern

Fullér säger att situationen för universiteten i Ungern inte är lika trygg som i Finland.

– Nyligen ville regeringen till exempel införa en undervisningsavgift för alla studerande. Det ordnades en nationell folk-

omröstning om det, och mer än 80 procent röstade emot det.

De största skillnaderna finns dock i forskningen.

– Undervisningen är i princip på samma nivå som här och de studerande är ju lika, men forskningen är helt annorlunda. I Ungern satsar företag nästan inte alls på akademisk forskning, det är staten som betalar allt. Det är en stor skillnad jämfört med Finland. I någon mån gör de ungerska universiteten ändå forskning för företag, men då är det frivilligt, gratis.

Det finns en ungersk förening för fuzzy-forskare, som har diverse projekt och bland annat ordnar konferenser.

– I Ungern använder forskarna fuzzyteorier till exempel för väg- och vattenbyggnad. Företagstillämpningar görs inte. I Ungern är det tyvärr ofta så, att företag inte litar på universiteten. Det är väl en följd av att samarbete förr tvingades fram av staten. År 1990 ändrades systemet, men alla

gamla vanor dör inte så lätt, säger Fullér.

– Numera är ju Ungern med i EU och Schengenavtalet, och vi har forskningsprojekt tillsammans med universitet i andra länder. Våra partners samarbetar med företag, så genom dem har vi åtminstone en viss koppling till företagslivet.

Fullérs FIDIPRO-finansiering är för fem år, men han kommer inte att arbeta i Finland hela tiden.

– Jag kommer att vara i Åbo vartannat år, 2008, 2010 och 2012. Då jag är här jobbar jag hela tiden, också på lördagar och söndagar. Däremellan behöver jag få vara hemma i mitt eget land. Jag har vissa plikter vid mitt universitet i Ungern. Vi har till exempel magisterprogram i effektivitetsforskning och finansiell matematik, och jag sitter i ledningskommittén.

MICHAEL KARLSSON

Mera information om Robert Fullérs forskning hittas på webben: <http://web.abo.fi/~rfuller/robert.html>

Krista Bergendahl (till vänster) och Henna Sihvonen trivs jättebra med sina studier vid Åbo Akademi. Båda har finska som modersmål, men behärskar också svenskan. Ju aktivare man är, desto snabbare lär man sig nya språk, menar de.

STUDIER & UNDERVISNING

Våga studera på svenska

Finkspråkiga studerande nöjda med god undervisning

■ Nu börjar det bli dags att skicka in ansökningar till universiteten. *MfÅA* frågade två studerande med finska som modersmål varför de valde att plugga vid just ÅA.

– Jag sökte till ÅA eftersom jag tidigare hade utbildat mig till bioanalytiker vid Åbo yrkeshögskola och ville fördjupa mina kunskaper i ämnet. Naturvetenskaper har alltid intresserat mig, säger **Krista Bergendahl** som studerar biovetenskap sedan fyra år tillbaka.

Språket har inte varit ett hinder för att tillgodogöra sig kunskaper, även om det var jobbigt särskilt under det första studieår-

et när allt gick på svenska, menar Bergendahl.

– I början lyssnade jag bara, jag undvek att delta i diskussionen eftersom min svenska inte var så god. Men jag hade en svensk-

”Om folk kan studera på engelska utomlands, kan de nog studera på svenska också.”

språkig pojkvän och ville lära mig svenska. Och med tiden gick det bättre. Man måste utmana sig

själv och inte alltid välja den lättaste lösningen.

En sak som Krista Bergendahl tycker är bra är att Åbo Akademi har ett högklassigt utbud av kurser och laborationer. Stämningen är avslappnad och lärarna trevliga och man arbetar i små grupper och får individuell handledning eftersom antalet studerande inom utbildningen är litet.

– Vi var fem som antogs och började studera samtidigt. De flesta andra ämnen har mycket fler studerande.

De första åren var det i första hand grundstudier, och nu på våren 2008 siktar hon på att ut-

examineras. Biovetare utvecklar bland annat mediciner.

– I framtiden vill jag jobba inom biobranchen, exempelvis på ett läkemedelsföretag.

Biologi populärt

En annan som tagit chansen att plugga i en svenskspråkig miljö, är **Henna Sihvonen** som är hemma från Åbo. Efter studenten började hon läsa cellbiologi vid matematisk-naturvetenskapliga fakulteten.

– Jag ville förstå hur människan fungerar, säger Sihvonen.

Eftersom det var färre sökanden till ÅA än till andra högskolor var chansen att få en studieplats större här än annorstädes.

– Biologi är ett populärt ämne.

Det svenska språket var Sihvonen största oro när hon ansökte om en studieplats. Hon är uppväxt i en finskspråkig familj, och personer med annat modersmål än svenska måste göra ett språkprov för att bli antagen till akademien.

– Jag gjorde språkprovet och klarade det. Men ännu idag undrar min familj, släktingar och vänner hur jag klarar av att studera på svenska. Då brukar jag svara att om folk kan studera på engelska utomlands, kan de nog studera på svenska också, säger hon och skrattar.

Efter sex års studier har tröskeln för att prata svenska blivit mycket låg.

– Allt beror på en själv, på om man själv är aktiv och talar.

Dessutom har hon lärt sig engelska. På grundnivån var föreläsningarna vid Åbo Akademi svenska, medan kurslitteraturen i de flesta fall var engelsk. Sihvonen skrev på sitt examensarbete om cellbiologi i en forskargrupp som pratar svenska, finska och engelska.

– Det var nyttigt att kunna alla tre språk.

Att jobba med cellbiologisk forskning är något hon gärna gör i framtiden menar Sihvonen som redan nu arbetar i en forskargrupp på BioCity i Åbo.

HELENE HOLMSTRÖM

Proffsig marknadsföring ska locka framtidens studenter

■ Åbo Akademi kommer att effektivisera sin marknadsföring och rekrytering. Akademiens huvudsakliga målgrupp är finlandssvenska studerande, men fler studenter med icke-svensk bakgrund ska lockas till föreläsningssalarna i den anrika akademistaden och Academill i Vasa.

Idag är andelen finskspråkiga studenter ca 18 procent vid Åbo Akademi. Siffrorna har hållits på en rätt konstant nivå de senaste åren. Vid den tekniska utbildningen har det skett en liten minskning av antalet finskspråkiga sökande på grund av att Åbo universitet fick rätt att utexaminera diplomingenjörer.

Enligt marknadsföringsrapporten är målet att andelen finskspråkiga studerande ökar till en dryg femtedel genom bland annat utvecklat samarbete med svensk-lärare i finska skolor i trakten och målgruppsanpassad marknadsföring.

– Mycket av det som vi gör redan nu ingår naturligtvis i den nya strategin, säger ledande studiekoordinator **Harriet Kurtén**.

Andelen utländska studerande utgör cirka tre procent av grundexamensstuderande medan andelen forskarstuderande är en förhållandevis större grupp. Där är 20 procent internationella studerande. Ambitionen är att de ska bli en större grupp i framtiden.

– I ÅA:s verksamhetsberättelse 2007 finns under rubriken "Internationalisering" målsättningen 350 för examensstuderande angiven. Den nya målsättningen är, enligt uppgifter från den internationella enheten, 430, så ökningen 80 studerande motsvarar då cirka 23 procent, säger Kurtén.

För att rekryteringsprojektet skall kunna ros i land på bästa sätt kommer varje fakultet att ha en marknadsföringsplan och an-

Den nya marknadsföringen ska göra varumärket ÅA ännu attraktivare än vad det är idag.

svarsperson som samarbetar med marknadsföringens kärngrupp. Därtill kommer en marknadsföringskoordinator att anställas vid akademiens informationsenhet för att göra marknadsföringen mer proffsig, systematisk och enhetlig.

– Marknadsföringskoordinatören kommer att vara en stödperson för olika ämnen. Koordinatören ska bland annat se över annonseringen och hjälpa till att skapa attraktiva annonstexter. Till uppgifterna hör även att göra ansöknings- och abiinformationen på webben lättillgänglig, säger informationschef **Thurid Eriksson**.

Jobbet kommer att lediganslösas till sommaren, och denna vår kommer marknadsföringen att ske på samma sätt som tidigare.

– Den nya koordinatören finns ju inte ännu, vilket innebär att det inte finns resurser att satsa på några nya former just nu. Nu fortsätter vi som förr och hoppas att siffrorna går upp lite i alla fall, säger Kurtén.

HELENE HOLMSTRÖM

Bibeln kan tolkas med många olika verktyg

Kari Syreeni ny professor i nytestamentlig exegetik

■ – Jag tycker faktiskt att nytestamentlig exegetik är en föråldrad beskrivning av ämnesområdet. Det borde snarare heta tidigkristen litteratur. Hit hör förutom bibelns texter bland annat Nag Hammadi-skrifterna och det nyfunna Judasevangeliet, säger **Kari Syreeni**, som nyligen har tillträtt som professor i Nya testamentets exegetik vid Åbo Akademi.

Syreeni startade sin karriär vid Helsingfors universitet och innehade i tio år en professur vid Uppsala universitet innan han blev anställd vid akademien.

– Hustrun och jag ville återvända till Finland, men inte till Helsingfors. Jag trivs här. Det är en positiv stämning på fakulteten. Jag har även två söner i Helsingfors och släktingar i Finland som gör att det här känns rätt.

Som professor hoppas han kunna väcka studenternas intresse för nytestamentlig exegetik. Bibelforskning behöver inte bara handla om att göra en klassisk textuell och lingvistisk analys av Nya testamentet, menar Syreeni.

Bland de nyare infallsvinklarna inom bibelforskningen kan nämnas exempelvis feministisk exeges och psykologisk exeges.

– Min senaste publicerade artikel är betitlad "A Feminine Gospel? Jungian and Freudian Perspectives on Gender in the Gospel of John". Där kritiserar jag påståendet att Johannesevangeliet skulle vara särskilt feminint och argumenterar att det i stället är utpräglat patriarkalt: kvinnorna intar sina stereotypa roller som brud och mor, de behövs för att nya gudssöner ska födas.

– Samtidigt återspeglar vissa drag i evangeliet Jesusbild problemet med den saknade kvinn-

liga aspekten i gudomen. Det här är ett psykologiskt dilemma i alla monoteistiska religioner, inklusive kristendomen som ju fokuserar på relationen mellan Fader och Son, säger Syreeni.

Johannes i fokus

Johannesevangeliet är ett av Kari Syreenis specialområden. Evangeliet börjar med de berömda orden "I begynnelsen var ordet, och ordet var hos gud, och ordet var Gud", och skildrar sju mirakel som när Jesus förvandlar vin till vatten på en bröllopsfest i Kana i Galiléen.

– Jag började forska i bergspredikan, men nu håller jag på med Johannesevangeliet.

Att det blev just den fjärde aposteln beror på att bibeltexten är egenartad både på den teologiska och litterära nivån. Man brukar skilja mellan de synoptiska evangelierna som långt består av gemensamt material, och Johannesevangeliet som har ett annorlunda innehåll än de övriga.

– Jag brukar säga att vi ska vara nöjda över att vi har fyra evangelier, åtminstone ur ett mångfaldsperspektiv. Alternativet hade varit ett, eller att sammansmälta alla fyra evangelier till en enda text.

Många forskare tror att Johannesevangeliet skrevs sist av alla kanoniska evangelier, men Syreeni är inte helt av samma åsikt.

– Markus är ju äldst, sedan Matteus, men jag är inte övertygad om att Johannes är yngre än Lukas.

Det krävs gedigna språkkunskaper för att kunna fördjupa sig i bibliska texter på originalspråk.

– Jag behärskar bibelns grundspråk grekiska och hebreiska samt mischnahebreiska som an-

vänds som skriftspråk i tidig rabbinisk litteratur. Latinet lärde jag mig redan i gymnasiet. Sedan kan jag lite koptiska och arameiska. Det är inget att skryta med, alla bibelforskare ska kunna åtminstone så mycket.

Därtill krävs det en bred kunskap om den grekisk-romerska kulturen för att bli en duktig exeget. Palestina var under romerskt herravälde och många judar grekisktalande under kristendomens första århundraden.

– Man kan inte skilja åt judendomen och den hellenistiska kulturen. Även judendomen var grekiskt färgad. Mysteriereligionerna är en viktig del av evangeliernas ideologiska kontext.

Gillar Jesus-filmer

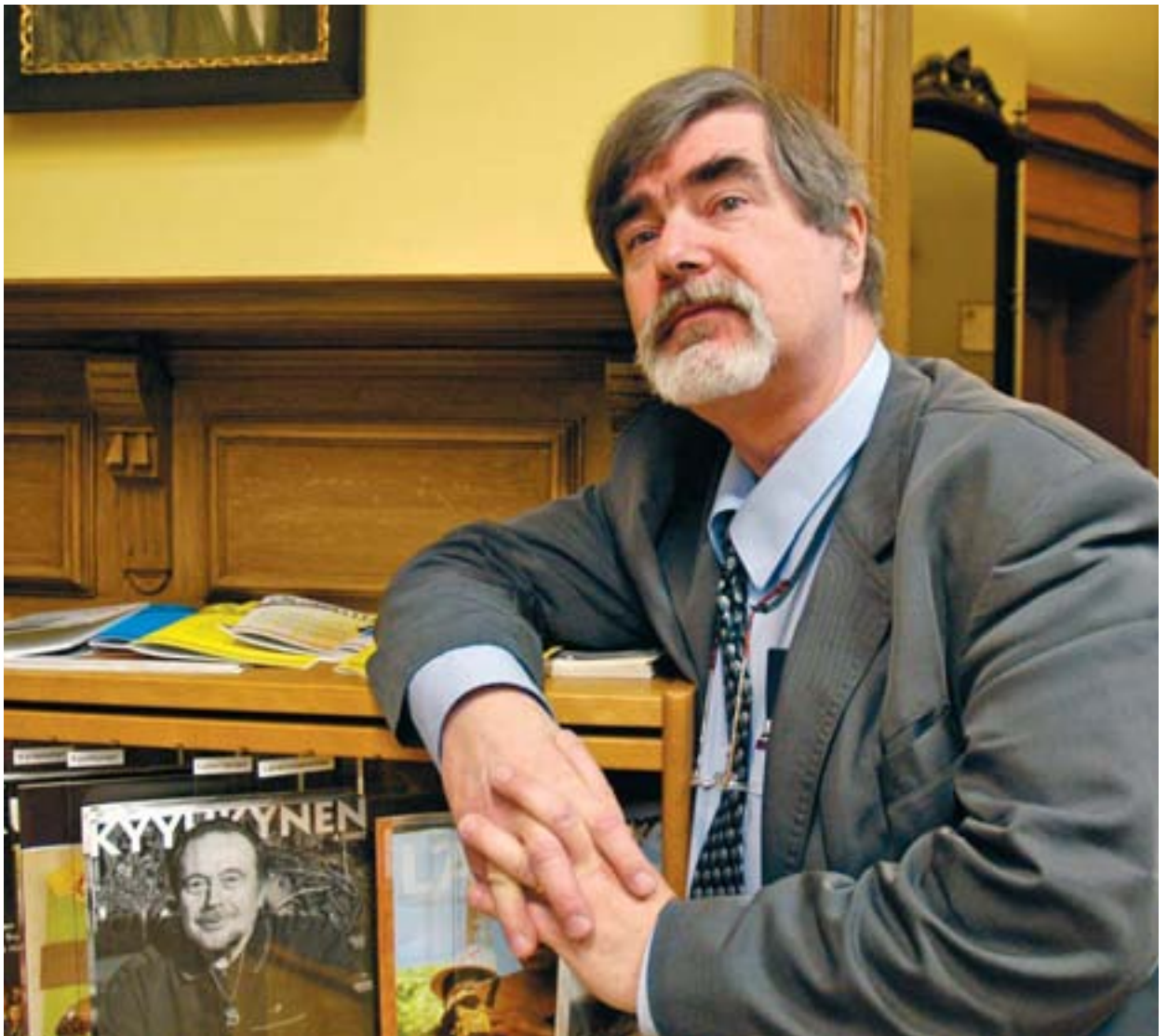
Syreenis forskningsintressen omfattar också hermeneutik som handlar om att forskaren också måste ha kännedom om sig själv och sin tid. I tolkningsprocessen finns det alltid ett forskarsubjekt som influeras av de frågor som är levande och aktuella i ens samtid.

– Jag har ett särskilt intresse för metod- och tolkningsfrågor.

Vidare kompletterar han den klassiska bibelforskningen med bland annat filmanalyser.

– Många exegeter har Jesus-filmer som hobby, men det skulle behövas ett mer vetenskapligt grepp. En forskare vid Uppsala universitet håller på att skriva en bok om Jesus-filmer. Hoppas det kommer fler som vågar sig på det området.

– Det produceras otaliga filmer om Jesus. Till dem kan man addera hundratals transfigurativa filmer, alltså filmer som inte direkt handlar om Jesus men som har många paralleller med evang-

Teologiprofessor Kari Syreeni har nyligen publicerat en artikel där han kritiserar påståendet att Johannesevangeliet skulle vara särskilt feminint, och argumenterar att kvinnorna innehar roller som är typiskt patriarkala. Samtidigt pekar han på att vissa drag i evangeliets Jesusbild återspeglar problemet med den saknade kvinnliga aspekten i gudomen.

elierna, till exempel **Kay Pollaks** *Så som i Himmelen*.

Nya papyrusfynd

Syreeni påpekar att upptäckten av nya papyrusmanuskript sker då och då och att det gör forskningen kring den tidigt kristna kulturen och tron spännande. År 2006 publicerade National Geographic Society Judasevangeliet som hittades i en grotta i Egypten på 1970-talet. I det koptiska evangeliet framställs Judas som Jesus förtrogne och vän – inte som en förrädare.

– För en exeget kastar Judas-

evangeliet inte nytt ljus på den historiske Jesus eller Judas, utan åskådliggör mångfalden hos de kristna på 100-talet och framåt. De gnostiska strömningarna var mycket inflytelserika.

Konspirationsteorier om hur den katolska kyrkan har mörklagt centrala delar av den kristna läran avfärdar Syreeni bestämt. Det har bland annat spekulerats om ett kärleksförhållande mellan Jesus och Maria Magdalena och om ett undangömmande av gnostiska texter som Thomas-evangeliet.

– Det är ett allmänt missför-

stånd att kyrkan skulle dölja något. Idag är det fritt fram att läsa gnostiska texter, flera är tillgängliga på finska och svenska.

Att det skulle bli fyra evangelier klarnade redan på 100-talet. Kyrkofader Irenaeus ansåg att evangelierna ska vara fyra till sitt antal, eftersom det fanns fyra väderstreck. Paulus brev började kanske samlas redan på första århundradet.

– De som blev NT:s kanon i Nicea år 325 var texter som sedan länge hade varit i bruk i de kristna församlingarna.

HELENE HOLMSTRÖM

Från varggrottan till Gustav Vasa

■ Nu har den första boken i en serie av fyra planerade volymer om det svenska i Finlands historia genom tiderna kommit ut. Den heter *Sveriges Österland* och är skriven av tidigare riksarkivarie **Kari Tarkiainen**. *Finlands svenska historia I–IV* utges av Svenska litteratursällskapet i Finland.

– Projektet är ett samarbete mellan Åbo Akademi och Helsingfors universitet. Tidsmässigt börjar historiken på stenåldern i den österbottniska Varggrottan och utmynnar i det nutida finska samhället, säger **Nils Erik Villstrand** som är en av de fyra huvudförfattarna och professor i nordisk historia vid ÅA.

Villstrands volym omfattar tidsperioden 1560–1812, professor **Max Engmans** historieskrivning följer med de nationalromantiska strömningarna på adertonhundratalet fram till 1922, och professor **Henrik Meinanders** bok fokuserar på 1900- och 2000-talet med dagstidningar som färskaste källmaterial.

– Vi har medvetet valt udda årtal. Engmans bok börjar inte 1918 utan 1922 för då stiftades språklagen som gav svenskan dess ställning som landets andra officiella språk.

Enligt Villstrand är det här det första ambitiösa försöket någonsin att sammanställa Finlands svenska historia. Han påpekar att folks självbild inte direkt är knuten till språket om man går längre bak i tiden än cirka 150 år. Tarkiainen är inne på samma spår: i sin historik skriver han att en stor del av överklassen hade tyska som modersmål, och att de som bodde i Finland under medeltiden snarare uppfattade sig som skärgårdsbor, nylänningar och bottnekarlar än svenskar.

Tarkiainen lyfter fram många likheter mellan Finland och Sverige till skillnad från andra finska historikers verk. Finland ses som ett slags systerland till Sverige,

En österbottnisk bonde på en handelsfärd med ett knippe torra gäddor på axeln och smör i handen. De som bodde i Finland under medeltiden uppfattade sig snarare som skärgårdsbor, nylänningar och bottnekarlar än svenskar.

vilket bland annat visas av de många lånord finskan snappade upp ur svenskan, och de element av västligt och östligt som finns i Finlands folkkultur. Han pekar på att bl.a. brännvinet och djävulen har hittat hit genom Sverige.

– Jag skulle undvika att använda ordet koloni. För när man hör ordet koloni tänker man på 1800-talet och det brittiska imperiet och franska kolonier i Afrika. Dessa ursprungsfolk var underkuvade och hade inte samma ställning som koloniherrarna. Så

var det inte här. Man var jämlika, det var ett förhållande mellan centrum och periferin möjligt. Invånarna i Finland fick mycket snart samma rättigheter som invånarna i den västra riksdelen. 1362 fick man rätten att välja en svensk kung, säger Tarkiainen.

Arbetet med de fyra volymerna kommer att pågå till 2010 och kostar 1,5 miljoner. Hälften finansieras av Kulturfonden, och hälften av Stiftelsen för ÅA, Litteratursällskapet och Konstsamfundet.

HELENE HOLMSTRÖM

Bibliotek 2.0 – miljömedveten konferens

■ Informationsförvaltningen vid ÅA ordnade konferensen Bibliotek 2.0 i Åbo den 3–4 april med cirka 50 deltagare, främst från Finland men också från bl.a. Sverige, Danmark och Estland.

Folk kom med bil, buss, tåg och flyg, och **Kim Holmberg**, som doktorerar i informationsförvaltning vid ÅA, kom med idén att plantera ett träd i Åbo för att jämna ut belastningen på naturen som arrangemanget av konferensen gav upphov till. Han i sin tur hade fått idén från en konferens i Glasgow.

– Resande är en viktig del av det akademiska, men det kan vara bra att öka medvetenheten om miljökonsekvenserna, så att man inte fattar beslut om resor för enkelt, säger Holmberg.

De andra deltagarna på konferensen tyckte trädplanteringen var en bra idé.

– Det som diskuterades på Bibliotek 2.0 hade en framtidsinriktning, så det passade speciellt bra på det viset, säger forskare **Isto Huvila**.

Informationsförvaltarna tog kontakt med Åbo stads avdelning för park- och grönområdesplanering, och där nappade man genast på idén.

– De gav oss en plats för trädet

Informationsförvaltarna Kim Holmberg (t.v.), Isto Huvila och Gunilla Widén-Wulff planterade en asp i Samppalinnaparken.

i Samppalinnaparken ovanför Svartmunkegränd och tog hand om planteringen. Bredvid trädet står en skylt med information om syftet bakom det. I Samppalinnaparken finns också andra träd som har planterats av speciella skäl, säger **Gunilla Widén-Wulff**, professor i informationsförvaltning.

Bibliotek 2.0-trädet är en ask och kostade kring 200 euro.

– Det är egentligen en liten sak,

men om man sätter ihop många sådana kan det få stor betydelse, säger Widén-Wulff.

– I Kina säger man att den som har planterat ett träd inte har levt förgäves. Nu kan vi på informationsförvaltningen stryka det från vår lista på vad vi behöver göra, skämtar Kim Holmberg.

– Vi utmanar andra enheter vid akademien och hoppas att de tar exempel av det här och gör nåt liknande. –MK

Sök Xpertti förmedlar experter till media

■ Behöver du hjälp med att hitta rätt expert för just din intervju? Idag kan journalister från alla håll i världen anlita den finska tjänsten Sök Xpertti där man får tips på en lämplig forskare och hur han eller hon kan nås.

Sök Xpertti, som beskrivs som en genväg för journalister till forskarkompetensen, har skapats av Finlands Akademi i samarbete med universitet och forskningsinstitut, däribland Åbo Akademi. Antalet medlemsorganisationer uppgår till 46.

– När en journalist kontaktar oss skickar vi ut mejl till högskolornas informationsenheter som tipsar oss om en passande expert. Uppgifterna förmedlas sedan vidare av oss till journalisten. Frågorna kan ställas på finska, svenska eller engelska, säger **Anita Westerback** som jobbar vid kommunikationsenheten vid Finlands Akademi.

Beroende på forskningsområdet kan journalisten få upp till tio kontaktuppgifter.

– Sedan är det upp till reportern vem han eller hon väljer att tala med. Tjänsten startade 2005 men är fortfarande rätt okänd i den akademiska världen. Många vetenskapsjournalister har påpekat att forskarna i många fall inte har en aning om vad Sök Xpertti är för en tjänst när de ringer upp.

– Det skulle vara viktigt för oss att forskare blir medvetna om oss, trots att de inte är aktörerna så att säga. Forskningen får ju publicitet via vårt arbete.

Som journalist kan man också prenumerera på pressmeddelanden efter personlig intresseprofil och på det sättet hålla koll på vad som händer inom vetenskapen i Finland.

– För journalister är tjänsten gratis men man måste registrera sig på www.etsiexpertti.fi. –HH

Reformvåg

UNDER NÄSTAN ETT ÅR har jag haft förmånen att få arbeta vid Åbo Akademi. Låt mig genast säga att jag trivs mycket bra.

Åbo Akademi är både ett hemtrevligt och vackert universitet. Det första en nykomling slås av är den enastående fina universitetsmiljön. Dels har jag aldrig arbetat i ett så vackert hus som akademins huvudbyggnad, dels är jag glad över att få vandra längs Biskopsgatan. Den miljön visar att vi kan vara stolta över Åbo Akademis kulturansvar och känsla för stil.

Också arbetsförhållandena inom akademien finner jag trivsamma. Personalen är överlag duktig, hjälpsam och har sinne för humor. Atmosfären inom förvaltningen är informell och trevlig. Stöter man på ett problem så löses det snabbt och med så litet papperskrig som möjligt.

Särskilt uppmuntrande, rentav överraskande har det för mig varit att följa med hur studentrepresentanterna agerar i styrelsen. Jag vill nämna det här, därför att många inom akademien kanske inte alls är medvetna om detta. Studenterna är genomgående väl förberedda, de har tänkt igenom och diskuterat styrelseärendena på förhand och vanligen har de kommit till en gemensam ståndpunkt som de skickligt och välartikulerat argumenterar för. Speciellt glädjande har det varit att märka att studenterna verkligen försöker tänka på hela akademins bästa och inte driver specifika ämnes- eller fakultetsintressen.

ÅRET HAR OCKSÅ VARIT spännande därför att så många stora reformer är på gång.

Den aviserade universitetslagen kan, om allt går som planerat, bli den viktigaste och bästa universitetsreformen på 20 år. De förslag som framlagts av undervisningsministeriet innehåller enligt min uppfattning många positiva drag. Den kanske viktigaste målsättningen är att universiteten ska få

större autonomi och självbestämmanderätt gällande bl.a. ekonomi och personalpolitik. Särskilt viktig är den utlovade ekonomiska handlingsfriheten – det förefaller mig hopplöst urmodigt att ett dynamiskt universitet måste fungera som statligt redovisningsverk.

Det är uppenbart att universitetsreformen kommer att kräva mycket konkret beredningsarbete för att lyckas och bli bra. En stor förändring kommer att gälla personalen – avsikten är att alla ska övergå till arbetsavtalsförhållanden; inga tjänsteförhållanden kommer att bli kvar. Reformen gäller sammanlagt ca 32 000 personer inom alla Finlands universitet. Det är självklart att personalens ställning och t.ex. pensionsrättigheterna måste tryggas i samband med den nya universitetslagen. En sådan reform gör man inte i en handvändning.

EN CENTRAL DEL av reformen är att universitetet ska ha reella möjligheter att svara för sin ekonomi. Detta betyder dels att vi måste få garantier för att undervisningsministeriet i framtiden faktiskt finansierar universiteten på lika villkor. Finansieringsprinciperna borde vara klara och genomskinliga, huvudsakligen baserade på universitetens kvalitet och goda resultat.

Dessutom bör universiteten ha tillgång till kapital för att säkert ha tillräckliga likvida medel vid behov. Universiteten har beräknat att för att undvika risk-

Elisabeth Helander är förvaltningsdirektör.

”Särskilt uppmuntrande, rentav överraskande har det för mig varit att följa med hur studentrepresentanterna agerar i styrelsen [...] Studenterna är genomgående väl förberedda, de har tänkt igenom och diskuterat styrelseärendena på förhand och vanligen har de kommit till en gemensam ståndpunkt som de skickligt och välartikulerat argumenterar för.”

situationer borde likvida medel finnas tillgängliga för åtminstone en månads verksamhet. Detta ställer stora krav på kapitaliseringen av universiteten – krav som särskilt finansministeriet hittills haft svårt att förstå.

Därför är det viktigt att universitetsreformen inte görs som ett hastverk – i synnerhet vore det synd om en viktig och bra reform faller på grund av att det nya ”innovationsuniversitetets” skugga faller över reformen. (Undervisningsministeriet har äntligen uppfattat att det föreslagna namnet för den nya kलगrisen inte är det bästa möjliga och har därför utlyst en tävling för att finna ett bättre namn). Risken finns för att många av de konstlade och ogenomtänkta lösningar som nu planeras för innovationsuniversitetet i hastigheten genomdrivs också för de övriga universiteten. Fartblindheten kan i värsta fall leda till att misslyckade lösningar gällande bl.a. finansieringsmodellen och den juridiska formen pådyvlas också de övriga universiteten.

FÖR ATT UNIVERSITETSREFORMEN ska lyckas för Åbo Akademi del krävs också att vi har beredskap att förnya och modernisera vårt eget universitet. Detta gäller såväl strukturerna för undervisning och forskning som behovet av en kontinuerlig översyn och utveckling av stödfunktionerna. En del förnyelser inom akademien föreslås redan denna vår – många fler kommer att behövas de närmaste åren.

Jag vill ytterligare nämna en annan positiv reform som är på kommande: regeringen har äntligen lovat att stipendiaterna ska få socialskydd och pensionsrättigheter. Det är på tiden, måste man väl säga – men mycket välkommen är reformen i varje fall!

Också en tredje positiv reform planeras: en kommitté har för ett par veckor sedan till under-

visningsministeriet överlämnat ett förslag till en forskarkarriär med fyra nivåer. Förslaget är från akademins synvinkel i princip utmärkt; i den strategirapport som godkändes senaste höst efterlyste akademins styrelse just en klar och genomskinlig tjänstestruktur i fyra steg för universitetsforskare och lärare.

DET ÄR SPECIELLT och en stor fördel för Finland att här finns ett mångsidigt universitet där undervisningen huvudsakligen ges på svenska. Men det är viktigt att komma ihåg att det inte är tillräckligt att ÅA är svenskspråkigt – det måste också hålla hög kvalitet.

Kansler **Christoffer Taxell** skrev nyligen (Hbl 31.3) att det inte räcker att den finlandssvenska skolan är finlandssvensk. Den måste vara minst lika bra som skolorna i landet i allmänhet. Taxells tes gäller förstås också universiteten – eventuellt med den skillnaden att Åbo Akademi gärna ska vara bättre än landets universitet i genomsnitt.

Ett grundläggande dilemma för Åbo Akademi är ju att man å ena sidan vill erbjuda de svenska studenterna valfrihet och yrkeskarriärer jämbördiga med de finska studenternas samt sörja för att det finns akademiskt utbildad svenskspråkig personal på centrala samhällsområden. Å andra sidan vill Åbo Akademi för att vara ett högklassigt forsknings- och utbildningsuniversitet prioritera forskning och utbildning av hög kvalitet framom bredd.

Åbo Akademi har goda förutsättningar att förbli ett högklassigt universitet också i framtiden. Men detta kommer säkert att innebära svåra avgöranden och kan förutsätta att akademien har mod att prioritera och att göra val. Det är inte heller i framtiden realistiskt att vänta sig att ett litet universitet kan hålla en hög forskningsnivå och kvalitet på alla områden.

ELISABETH HELANDER

OORGANISK KEMI

DI **Erik Vedel** disputerar i oorganisk kemi fredagen den 18 april på avhandlingen "Predicting the properties of bioactive glasses".

● Disputationen äger rum kl. 12 i auditorium Salin, Axelia. Opponent är Dr **Aldo Boccaccini**, Imperial College London, och kustos prof. **Mikko Hupa**.

Så här sammanfattar Erik Vedel själv sin avhandling:

"I detta arbete diskuteras de krav och begränsningar som måste beaktas då sammansättningar för bioaktiva glas väljs för implantat till olika kliniska tillämpningar. Glasen skall ha en viss bioaktivitet som kan beskrivas som glasets bindning till vävnad, reaktioner vid glasets yta samt hastigheten med vilket glasets löser sig. Glasets skall även ha en sådan sammansättning som tillåter en formning till den önskade produkten vid höga temperaturer. Statistiskt utvalda sammansättningar inom systemet $\text{Na}_2\text{O}-\text{K}_2\text{O}-\text{MgO}-\text{CaO}-\text{B}_2\text{O}_3-\text{P}_2\text{O}_5-\text{SiO}_2$ utnyttjades vid utvecklandet av matematiska modeller som beskriver egenskaperna som funktioner av glasets sammansättning.

I arbetets första del diskuteras de fysikaliska egenskaper som är viktiga vid glastillverkningen. Viskositetsvärden för glasen bestämdes inom området 1010–10 dPa. Vid temperaturer ovanför transformationsområdet mättes viskositeten med upphettningssmi-

kroskop medan vid höga temperaturer bestämdes viskositeten med rotationsviskosimeter. Temperaturer vid viskositetsvärden nära transformationsområdet samt vid höga temperaturer kunde bestämmas med hög noggrannhet.

Utgående från dessa värden utvecklades modeller för viskositet – temperaturförhållandet som funktioner av glasets oxidammansättning. Kristallisationen av glasets förhindrade mätningen av viskositetsvärden inom det intermediära temperaturområdet. Således erhöles endast approximativa modeller för viskositeten för hela temperaturområdet. Dessa modeller erhöles genom att kombinera två serier av viskositetsmätningar med hjälp av kända approximationer för glassmältor såsom Vogel-Fulcher-Tamman ekvationen. Kristallisationen av glassmältan bestämdes med upphettningsskroskop. Kristallisationens primära fas analyserades med röntgendiffraktometri och svepelektronmikroskopi. I de bioaktiva glaserna bildades wolastonit eller natrium-kalcium-silikat-kristaller huvudsakligen beroende på halten av alkalioxider. Kristallisationstemperaturen samt kristallisationens primära fas uttrycktes som funktioner av glasets oxidammansättning.

I arbetets andra del diskuteras växelverknningar mellan glasets oxidammansättning och in vitro-egenskaperna efter 4 till 168 timmar i så kallad simulerad kroppsvätska, SFB. Vid dessa försök bestämdes koncentrationen av fosfatjoner samt pH i lösningen. Olika reaktionsskikt vid glasets yta studerades med svepelektronmikroskopi. Bioaktiviteten in vitro kunde uttryckas med modeller som beskriver hur förändringar i SBF och vid glasets yta beror på oxidammansättningen.

I arbetets tredje del tillämpas de modeller som erhållits för fysikaliska och in vitro-egenskaper för bioaktiva glas för att beräkna nya glassammansättningar med

önskade egenskaper. Sammansättningar som uppfyller kraven för olika formningsmetoder och med olika grader av in vitro-bioaktivitet testades. Resultaten visade att de uppmätta egenskaperna motsvarade de beräknade egenskaperna. De modeller som utvecklades i detta arbete kan utnyttjas för att beräkna nya glassammansättningar som har en önskad in vitro-bioaktivitet och som kan tillverkas i den önskade produktformen.

I arbetets sista del beskrivs en ny metod för att tillverka en beläggning av bioaktivt glas på titanimplantat."

PEDAGOGIK

PeM **Bettina Backström-Widjeskog** disputerar i pedagogik lördagen den 19 april på avhandlingen "Du kan om du vill – Lärares tankar om fostran till företagsamhet".

● Disputationen äger rum kl. 13 i Akademisalen, Academill. Opponent är prof. **Tomas Kroksmark**, Högskolan i Jönköping, och som kustos fungerar prof. **Sven-Erik Hansén**.

Så här sammanfattar Bettina Backström-Widjeskog själv sin avhandling:

"Fostran till företagsamhet infördes som ett temaområde i de finländska läroplansgrunderna år 1994. Idag används också benämningen entreprenörskap. Temaområdet har mottagits och tolkats av lärarna på olika sätt.

Mitt forskningsintresse fokuserar på frågor om hur lärare tänker om och värderar företagsamhetsfostran och hur de anser sig kunna stöda elever i deras utveckling mot ett företagsamt förhållningssätt. Även om undersökningen görs inom en pedagogisk ram kräver temat att även andra vetenskapsområden involveras. Temat är således både mångdisciplinärt och komplext och jag har valt att positionera det utgående från sex s.k. spår: språkliga, ekonomiska, utbildningspolitiska, kulturella, psykologiska och pedagogiska. Variationerna i definitionerna utgående från dessa spår visar att de är beroende av vem som väljer att definiera temaområdet, utifrån vilka perspektiv och i vilken kontext. I den teoretiska bakgrunden har olika typdrag identifierats. Dessa är individuell, social och funktionell företagsamhet.

Eftersom lärarna är i en nyckelposition då det gäller att verkställa temaområdet är det motiverat att välja deras perspektiv, särskilt i en situation då bristen på forskning fortfarande är uppenbar. Det empiriska underlaget består således av intervjuer med trettio lärare inom grundskolan och andra stadiet. Två forskningsansatser kombineras: en fenomenografisk och en fenomenologisk. I bägge ansatser används en hermeneutisk analys. Fem principer som underlättar tolkningsarbetet presenteras och används: principen om förförståelsens oundgänglighet, tidsdimensionens oundgänglighet, totalitetens oundgänglighet, negativismens oundgänglighet och rationalitetens oundgänglighet.

Ett resultat är att lärare uppfattar fostran till företagsamhet som en immanent, teknisk och/eller kooperativ verksamhet. Majoriteten betonar att syftet med verksamheten utgörs av individuell och social företagsamhet som är riktad mot personlig utveckling till skillnad från

funktionell företagsamhet, där tonvikten läggs på företagskunskap, produktion och ekonomiskt tänkande. Frågan om hur lärare uppfattar temat har betydelse för hur de värderar det. Resultaten visar också att förmågan att omvärdera och förändra sitt förhållningssätt påverkas av de kunskaper och den medvetenhet som lärare har om de tolkningsmöjligheter som fostran till företagsamhet uttrycker. För att stimulera elever till företagsamhet betonar lärarna aktivitetsfrämjande metoder, autenticitet och en gynnsam atmosfär i undervisningen. En begreppsapparat har utvecklats som underlättar förståelsen för temat. Därmed har också en grund lagts för konkret planering, utvärdering och genomförande av entreprenörskap i utbildning och fortbildning och undersökningen bidrar till det stora projektet att fostra aktiva medborgare, för vilka attityden *du kan om du vill* är naturlig.”

BIOKEMI

FM Susanna Repo disputerar i biokemi fredagen den 25 april på avhandlingen **”Structural bioinformatics in the study of protein function and evolution”**.

● Disputationen äger rum kl. 12 i Mauno Koivisto Centre Auditorium, Biocity. Opponent är prof. **Philip E. Bourne**, University of California San Diego, och som kustos fungerar prof. **Mark S. Johnson**.

Så här sammanfattar Susanna Repo själv sin avhandling:

”I min avhandling har jag tillämpat strukturbioinformatiska metoder för att undersöka proteiners funktion och evolution. Strukturbioinformatik är ett delområde i bioinformatik vars huvudsakliga syfte är att undersöka proteiners tredimensionella struktur. Den tredimensionella strukturen är avgörande för proteinets funktion och genom att undersöka strukturen kan man

utreda vilka egenskaper påverkar proteinets funktion i cellen. Den här informationen kan utnyttjas för att försöka ändra proteinets funktion och på det här sättet har man bl.a. hittat många läkemedelsmolekyler. Därtill innehåller proteinstrukturen mycket information om ifrågasvarande proteinfamiljs evolution och när man bygger det fylogenetiska (evolutions)trädet för proteinfamiljen kan jämförelse av de tredimensionella strukturerna avgöra hur svagt besläktade proteiner placeras i trädet.

I min avhandling har jag utfört fylogenetiska analyser av aminosyra dekarboxylaser och visat att dessa enzymer kan klassificeras på basen av deras substratspecificitet och att de fylogenetiska träden kan användas för att föreslå vilka substrat de okända enzymerna skulle katalysera. Därtill har jag undersökt ligandbindningsegenskaper hos två olika proteinfamiljer: biotinbindande proteiner och kärnreceptorer och utfört liganddockningsstudier för att undersöka hur dessa proteiner växelverkar med små molekyler. Mina resultat visar att prediktion som baserar sig på experimentell data kan bidra till en djupare uppfattning om proteinernas funktion och ligandbindningsspecificitet. Därutöver presenterar och diskuterar jag fördelarna och begränsningarna med de datorbaserade metoder som jag använde under studierna.”

Beslut om fördelningen av stipendier för 2008

● De stipendier som varit ledigförklarade att sökas i medlet av februari 2008 har fördelats. Rektor, kansler och fakulteterna skall utge stipendier till ett sammanlagt belopp på 306 655,41 €. Inom mars månad har fakulteterna utgett 56 055,62 € (HF 14 099,50 €, ESF 4 226,00 €, TkF 8 614,90 €, TF 27 823,59 €, PF 1 291,63 €) som studentstipendier.

Drygt 380 studerande kan se fram emot att få en stipendiesumma på sitt bankkonto. Rektor har fattat beslut om fördelningen av 24 640,59 € som specialstipendier, 85 387,50 € som studentstipendier och 19 574,70 € som forskarstipendier. Kansler utger 4 605,50 € som forskarstipendier. Stipendierna ur Handelshögskolans fonder ingår inte i dessa uppgifter. Stipendier ur Tor, Joe och Pentti Borgs minnesfond på 75 780,60 €, har inte ännu utdelats. Ytterligare kommer 123 664,30 € ur Ellen, Hjalmar och Saga Waselius' fond att utges till studerande vid YH Sydväst och Helsingfors universitet.

Forskarstipendier har nu utgetts till följande personer

för 2008: Adolf Fredrik Nordmans stipendiefond: **Kalle Arve** (TkF) 637,60 €, Prof. J.J. Nervanders stip.fond: **Björkbom Anders** (MNF) 859,30 €, **Lindberg Hanna** (HF) 400,00 €, Axel Stålströms forskningsfond till hedrandet av professor Gösta Grotenfelts minne: **Neffling Milla-Riina** (MNF) 200,00 €, Ellida och Mauritz Ljungbergs stipendiefond: **Meriluoto Jussi** (MNF) 3 000,00 €, **Kronberg Leif** (MNF) 3 000,00 €, **Nyholm Thomas** (MNF) 2 225,70 €, Makarna Eks fond: **Himmelroos Staffan** (ESF) 814,30 €, Kansler Sven Lindmans minnesfond (ESF): **Christensen Henrik Serup** (ESF) 200,00 €, Berndt Olof Grönbloms fond: **Bergelin Elja** (TkF) 402,50 €, F.J. Skipparis fond: **Böckelman Camilla** (HU) 200,00 €, Med.lic. Bror August Henricssons stipendiefond: **Erik Sebastian Forsblom** (HU) 254,10 €, Weikko Wilhelm Peltonens fond: **Böckelman Camilla** (HU) 1 874,20 €, Tage Rohloffs fond: **Palmgren Ann-Charlotte** (HF) 2 000,00 €, **Lindgren Signe-Anita** (HF) 900,00 €, Edward Westermark: **Neuman Yrsa** (HF) 200,00 €.

FOLK & FÅ

● En grupp teologer åkte till Uppsala 4–6 mars, som en exkursion i anslutning till kursen "Kristen sexualetik och äktenskapsteologi". Kursdeltagarna erhöll understöd av Åbo Akademi's jubileumsfond 1968. Kursen behandlade aktuella teologiska och etiska frågor såsom äktenskapets utformning. Ska begreppet äktenskap öppnas upp och även innefatta samkönade, homosexuella par? Kursens lärare, **Mikael Lindfelt**, har fungerat som teologiskt sakkunnig i Svenska kyrkans behandling av dessa frågor. I Sverige har man kommit längre i denna process än i Finland, och intentionen med resan var att bekanta sig med de svenska idéerna och framstegen. Exkursionens deltagare besökte bl.a. Sveriges ärkebiskop **Anders Wejryd** och diskuterade frågor angående temat homosexuella och äktenskap, samt vilken roll de homosexuella spelar i kyrkan. Förutom mötet med biskopen besökte deltagarna även den teologiska institutionen vid Uppsala Universitet, samt Svenska Kyrkans forskningsavdelning. Där föreläste professor **Carl Reinhold Bråkenhielm** om ifrågasättande tema. **Maria Klingenberg**

presenterade färsk statistik från Svenska Kyrkan om t.ex. inträden och utträden ur kyrkan, samt hur frågan om homosexualitet kan komma att påverka detta.

● Vid Svenska litteratursällskapet årshögtid i Finland i början av februari tilldelades ett pris om 5 000 euro till filosofie doktor **Ulrika Gustafsson** för den litteraturvetenskapliga avhandlingen *Världsbild under sammanställning. Individ, ensamhet och gemenskap i Ulla-Lena Lundbergs författarskap*. Enligt prismetivering är "avhandlingen en välskriven och intelligent studie i författarskapet med speciell fokus på boken *Sibirien. Ett självporträtt med vingar*. Mot bakgrund av självbiografisk genreteori och subjektivitetsforskning presenterar Gustafsson en inträngande analys av individualism och modernitet i det lundbergska författarskapet".

● Ett Nordiskt seminarium i

interkulturell vårdvetenskaplig forskning ordnades vid vårdvetenskapen vid ÅA i Vasa 3.3.2008 som en del av 20-årsjubileet. Ansvarig arrangör var HVM, doktorand **Anita Wikberg**. Ca 40 deltagare från Sverige, Norge och Finland deltog. Som inbjudna föreläsare talade docent **Merja Nikkonen** från Kuopio universitet om "Othering" i mångkulturell vård, docent **Ingrid Hanssen** från Norge om autonomi och kulturell mångfald, docent **Azita Emami** från Karolinska institutet föreläste om vårdens kulturella mångfald och om kulturell kompetens i vård och omsorg, och Ph.D. **Anitta Juntunen** från Kajana yrkeshögskola talade om olika aspekter i etnografiskt närmelesätt till fältarbete och tog exempel från en studie i Tanzania. Därutöver hölls sju muntliga presentationer och två poster presentationer. Dagen understöddes av Stiftelsen för ÅA.

● Docent **Svante Lundgren** (TF) bedrev 26–27.3 forskning vid Svenska Institutet för Missionsforskning, Uppsala, och Riksarkivet, Stockholm. Vistelsen finansierades med ett understöd ur ÅA:s jubileumsfond 1968.

● **ÅA-PERSONALENS MOTIONS**KAMPANJ Börjar vara dags att sätta in slutspurten i kampanjen! Kortet (i elektronisk eller pappersform) skickas senast 10.5 till **Carl Myrberg** i Åbo. Vasa- och Jakobstadsborna skickar sina poäng till **Petri Vuorinen** i Vasa.

PERSONALENS SPORT- OCH REKREATIONSDAG Arrangeras onsdagen 14.5 till Nystad. Både sportiga och kulturella program-punkter. Mera info och anmälningar på adressen: <http://web.abo.fi/fa/motion/anmal/>.

GOLF, GRUNDKURS Arrangeras i Pargas enligt följande: Alltid kl. 16.00–18.00, 5.5, 8.5, 12.5 samt 15.5. Anmälningar till idrottskansliet senast 24.4 kl. 15.00. Deltagaravgift: 60 euro/person, ÅA sponsrar resten.

FOTBOLL Allmänna träningar på Samppalinna tisdagar kl. 18.00–19.30 samt torsdagar kl. 17.30–19.00.

PARKFOTBOLL FÖR DAMER I Kuppis Parken torsdagar kl. 18.00–19.30. Samling vid älgstytyn.

SENARE I VÅR:
GRUNDKURS I RIDNING, Arrangeras två kvällar vecka 22 (26.5–1.6)

GÅNG- och COOPERTEST för personalen, Arrangeras i Idrotts-parken en tidig kväll vecka 24 (9–15.6).

Mera info inom kort om ridningen och gång- och coopertestet.

Intresserad av Skärgård?

Året om?

www.abo.fi/skargarden

MfÅA NOTERAR

Prisbelönad pro gradu om yttervännstern

■ Studerande **Andreas Fagerholm** på samhälls- och vårdvetenskapliga fakulteten (SVF) skrev läsåret 2006–2007 årets bästa statsvetenskapliga avhandling pro gradu. Titeln på avhandlingen är "Reform eller icke-reform? Ideologisk utveckling inom finländska yttervännstern under 1980- och 1990-talen".

Priset delas ut av Statsvetenskapliga föreningen i Finland och fjolårets pristagare utsågs av professor emeritus **Erik Allardt**. Priset delades ut för sextonde gången.

PM Andreas Fagerholm är nu forskarstuderande vid SVF och arbetar vidare på en licentiatavhandling kring samma tema under arbetsrubriken "Post-materialsim och 'ny politik' inom nordisk yttervännstern". Avhandlingens första delstudie har som syfte att utröna huruvida den nordiska yttervännsterns partiideologier påverkats av realsocialismens sammanbrott samt att fastställa i vilken utsträckning och i vilken riktning partiideologierna i så fall kommit att utvecklats. –AN

Doctoral Student position at Information Studies, Åbo Akademi

The research project Library 2.0 – a new participatory context at Informations Studies, Åbo Akademi (<http://library2pointoh.fi/about/>) is looking for a Doctoral student. The post is part of an Academy of Finland funded project.

The goal of this project is to deepen the understanding of the interactive information source called Web 2.0 focusing on knowledge, experience, collaboration, and creation of new contents. The project aims to develop the skills needed to manage the new information platform (Library 2.0) and foresee the development of needed competencies in the information society. The main task for the doctoral student is to do research towards a doctoral dissertation with the aim to finish the doctoral degree in 4 years. There are two sub-project themes that are possible but also other perspectives or contexts may be discussed.

- Collective quality of Library 2.0 services in the context of university libraries
- Mapping opinions and trends from library blogspace

The tentative start date of the post is 1.8.2008, and the post has currently granted funding until the end of 2010, with the possibility of extension depending on further external funding.

The applications with a letter of introduction containing contact information, CV, publication list and ½ A4 describing your research interest should arrive **before 15th of May 2008** to project leader, professor Gunilla Widén-Wulff (gunilla.widen-wulff@abo.fi). Questions and enquiries: Gunilla Widén-Wulff, gunilla.widen-wulff@abo.fi, +358-2-2154 576.

Picknickpaket till 1:a maj!

Beställ till 1:a maj picknicken färdigt paket från oss och undvik besväret av att köpa alla ingredienser och göra det själv! Valborgspaketet innehåller följande:

- Limemarinerad potatis-örtsallad och grönsallad
- Fylld baguette med endera: alternativ 1: grillade grönsaker, brieost och majonnäs eller alternativ 2: rostbiff, rostad lök, majonnäs
- Citron-russinkräm med struvor

Pris: 4.70 €/pers. (0 % moms) 5.50 €/pers. (17 % moms). Beställningar, **senast 25.4**, görs genom att mejla: patrik.lindstrom@abo.fi eller ringa mellan kl. 9.00–15.00 till tfn (02) 2153 600 el. 040-5671 229. Leverans 30.4.2008 mellan kl. 11.00–15.00!

Otto A. Malms donationsfond

Otto A. Malms donationsfond utdelar stipendier för vetenskaplig forskning (alla vetenskapsgrenar). Stipendierna är avsedda för personer som avlagt minst akademisk slutexamen. Ansökningarna insänds både i elektronisk form via stiftelsens webbtjänst (adress: <http://www.ottomalm.fi/>) och per post som undertecknad papperskopia med bilagor till prof. Kristian Donner, Fredriksgatan 40 E, 00100 Helsingfors. I undantagsfall kan en ansökan skickas enbart per post (varvid den ändå skall följa de anvisningar som ges på webbsidorna); däremot behandlas inte ansökningar som insänts enbart i elektronisk form. Ansökningstiden **utgår den 30 april 2008** (för en postad kopia/ansökan avgör poststämpelns datum). Bilagor returneras inte. De som beviljats stipendier underrättas skriftligen i slutet av juni.

Informationstillfälle för personal och studerande

På initiativ från Samarbetskommittén ordnas 25.4 ett informationstillfälle om aktuella ärenden som berör Åbo Akademi. Tillfället är öppet för samtliga intresserade. Ärenden som behandlas är: universitetsreformen och utvecklingen av förvaltningen, servicecentralprojektet, arbetsklimateundersökningen, kvalitetsarbetet
Tidpunkt: **25.4 kl. 13–16**. Plats: auditorium Ringbom, Axelia.

Välkomna!
Samarbetskommittén vid Åbo Akademi

Japanin opetusministeriön (MEXT) apurahat:

a) Research Student Scholarship (apuraha on tarkoitettu jatko-opintoihin tai tutkimustyöhön japanilaisessa yliopistossa). b) Undergraduate Student Scholarship (apuraha on tarkoitettu perustutkinnon (Gakushi) suorittamiseen japanilaisessa yliopistossa). Ohjelmien kuvaukset ja hakulomakkeet tästä: <http://www.studyjapan.go.jp/en/toj/toj0307e.html#1>. Lomakkeet tulee tulostaa ja lähettää vaadittujen liitteiden kanssa postitse suurlähetystöön **6.6.2008 klo 16.00 mennessä** (hakemusten on oltava silloin perillä lähetystössä). Undergraduate Student-apurahan hakijoille lisäohje tästä: <http://www.fi.emb-japan.go.jp/fi/Undergradohje2009.htm>.

Research Student-apurahan hakijoille pidetään kirjalliset kokeet ja haastattelut keskiviikkona 25.6.2008 alkaen klo 9.00 suurlähetystössä. Undergraduate Student-apurahan hakijoille pidetään kirjalliset kokeet keskiviikkona 25.6.2008 alkaen klo 9.00 ja haastattelut viikolla 27 suurlähetystössä. Tiedot löytyvät myös kotisivuiltamme osoitteesta: <http://www.fi.emb-japan.go.jp/>.

Human Dimensions in the Circumpolar Arctic

“Human Dimensions in the Circumpolar Arctic: An Interdisciplinary Conference under the Auspices of the International Polar Year 8–10 October 2008”. The conference will be held at Umeå University, Umeå. It will pay particular attention to human life and conditions in the circumpolar Arctic in the past, present and future. Questions that will be addressed are how the situation in the North has been depicted in science, art and literature and how the possibilities for various kinds of social and economical developments have been understood at various times. Other questions are how climate, ecology and different types of resource use have influenced conditions for life in the North and the role of national and international politics for northern developments and conditions. Themes include: indigenous peoples, gender dimensions, culture and science, resources and climate, health and welfare. Further information : <http://www.umea-congress.se/polar2008.htm>.

EU-rahoitusta siviili-, rikos- ja perusoikeuden alan hankkeisiin

Euroopan komission projektirahoitusta tulee lähiaikoina haettavaksi oikeudellisen yhteistyön edistämiseen siviili-, rikos- ja perusoikeuden alalla. Rahoitusta voivat hakea esimerkiksi yliopistot, tutkimuslaitokset ja -instituutit, oikeus- ja hallintoviranomaiset ja kansalaisjärjestöt koulutukseen, selvitysten ja tutkimusten tekemiseen sekä seminaarien ja kampanjoiden järjestämiseen.

Pääsääntönä on, että rahoitettavissa hankkeissa on osallistujia vähintään kahdesta EU:n jäsen- tai ehdokkaasta. Omarahoitusosuuden tulee olla vähintään 20 tai 30 prosenttia.

Siviilioikeusohjelman tavoitteena on edistää oikeudellista yhteistyötä, joka perustuu vastavuoroiseen tunnustamiseen ja keskinäiseen luottamukseen.

Rikosoikeusohjelmalla edistetään oikeudellista yhteistyötä rikosasioissa ja lisätä tietoutta EU:n jäsenvaltioiden oikeusjärjestelmistä ja oikeus-suojasta. Perusoikeuksien ja kansalaisuuden ohjelman tavoitteena on edistää perusoikeuksien kunnioitusta ja perusoikeuksista käytävää keskustelua, torjua rasismia ja muukalaisvihaa sekä edistää suvaitsevaisuutta ja lasten oikeuksien turvaamista. Ohjelmassa pyritään myös tukemaan kansalaisyhteiskuntaa ja sen osallistumismahdollisuuksia. Lisätietoja Euroopan komission sivuilta: http://ec.europa.eu/justice_home/funding/intro/funding_rights_en.htm. Yleisissä ohjelmissa keuvissa kysymyksissä antaa lisätietoa neuvotteleva virkamies Jussi Tikkanen, puh. (09) 1606 7779, oikeusministeriön kansainvälinen yksikkö.

Uthyres

● 3 rum med kök + balkong + bastu 87,5 m² på Trädgårdsgatan 19. Bilplats ingår i priset. Vatten och elektricitet enligt konsumtion. Gärna för längre period. Hyra 940 €/mån. Tfn: 040-5343 862.

● Rymlig radhuslägenhet i S:t Karins centrum i två våningar, 3 r + brasrum (kan anv. som sovrum) + modernt kök + bastuavd. med egen simbassäng + egen bilplats. Fullständig möblemang + utrustning. 146 m². Hyra 1 200 €/mån + v + el. För tiden 1.6–30.11.2008 enl. öv. Ring: 040-5428 990.

Åbo Akademi

Åbo Akademi är Finlands svenska universitet med 7 500 studerande och 1 300 anställda. Åbo Akademi har sju fakulteter och verksamhet på många orter i Svenskfinland.

www.abo.fi

Åbo Akademi anställer

vid Humanistiska fakulteten

1. en universitetslärare i nordisk etnologi, kravnivå 4–5 för undervisnings- och forskningspersonal, för tiden 1.8.2008–31.7.2009

vid Matematisk-naturvetenskapliga fakulteten

2. en professor i galenisk farmaci, kravnivå 8–10 för undervisnings- och forskningspersonal
3. en universitetslärare i farmaci, kravnivå 4–5 för undervisnings- och forskningspersonal, för tiden 1.8.2008–31.7.2011
4. en universitetslärare i matematik, kravnivå 4–5 för undervisnings- och forskningspersonal, för tiden 1.8.2008–31.7.2011
5. en doktorand i fysik, kravnivå 2–4 för undervisnings- och forskningspersonal, för tiden 1.8.2008–31.7.2013
6. en doktorand i biokemi, kravnivå 2–4 för undervisnings- och forskningspersonal, för tiden 1.8.2008–31.7.2013

vid Tekniska fakulteten

7. en akademilektor i värmeteknik, kravnivå 6–7 för undervisnings- och forskningspersonal, fr.o.m. 1.8.2008
8. en akademilektor i pappersförädling, kravnivå 6–7 för undervisnings- och forskningspersonal, fr.o.m. 1.8.2008
9. en universitetslärare i industriell ekonomi, kravnivå 4–5 för undervisnings- och forskningspersonal, för tiden 1.8.2008–31.7.2012

vid Pedagogiska fakulteten

10. en doktorassistent i de främmande språkens didaktik, kravnivå 5 för undervisnings- och forskningspersonal, för tiden 1.8.2008–31.7.2011

vid Förvaltningsämbetet i Vasa

11. en amanuens med placering vid Pedagogiska fakulteten, kravnivå 6–8 för övrig personal, från 1.8.2008

Annonsen i sin helhet med behörighetsvillkor, tjänstebeskrivningar och kontaktuppgifter för ytterligare information finns på www.abo.fi/personal/ledigatjanster/ eller kan fås från universitetets registratur, Domkyrkotorget 3, 20500 Åbo, e-post registrator@abo.fi, tfn 02 215 4106.

Ansökningsfristen är den 12 maj 2008 kl. 16.15.

Åbo den 10 april 2008

Förvaltningsämbetet

meddelanden
Åbo Åbo Åbo

Meddelanden från Åbo Akademi ges ut av Åbo Akademi. Tidningen utkommer under terminerna varannan fredag och sänds till huvuddelen av akademins anställda samt bl.a. till massmedia, till universitet och högskolor i Norden, till kommuner, bibliotek och gymnasier i Svenskfinland, till medlemmar i Akademiföreningen Åbo Akademiker r.f. och till vissa personer verksamma inom politik, förvaltning och näringsliv.

REDAKTION

Peter Sandström,
chefredaktör (tjänstledig)

Michael Karlsson,
chefredaktör
tfn (02) 215 4715
e-post: michael.karlsson@abo.fi

Helene Holmström,
redaktör
tfn (02) 215 4693
e-post: helene.holmstrom@abo.fi

REDAKTÖR I VASA

Ari Nykvist
tfn (06) 324 7452
e-post: ari.nykvist@abo.fi

ADRESS

Åbo Akademi,
Domkyrkotorget 3,
20500 Åbo.
Telefax: (02) 251 7553

E-POST

meddelanden@abo.fi

WWW

www.abo.fi/meddelanden

ANSVARIG UTGIVARE

Informationschef
Thurid Eriksson
tfn (02) 215 4124
e-post: thurid.eriksson@abo.fi

Tidningen trycks av Uniprint
och upplagan är 4 800 ex.

ISSN 0359-8632 Åbo 2008

Nästa nr av MfÅA
utkommer 9.5. Deadline 30.4.

Nystartad förening för underliga intressen vid ÅA

■ Föreningen för underliga intressen vid Åbo Akademi (FUI) är en nybildad förening för science fiction, fantasy, anime och andra märkligheter.

– Det fanns fem liknande föreningar vid Åbo universitet (TY), men ingen på svenskt håll så jag och några andra beslöt oss för att starta en. Intresset för fandom är stort, vi har redan 50 personer på vår e-postlista, säger ordförande **Vilgot Strömsholm**.

Vad är då exempelvis science fiction? Science fiction definieras strikt som fiktion om vetenskapen och dess följder, men allmänt handlar sf om rymden och framtiden.

– *Stjärnornas krig* är fantasy, eftersom den skildrar ett krig som bara råkar utspela sig i rymden. Äkta science fiction är däremot utan tvivel klassikern *Solaris* av författaren **Stanislaw Lem**. Men i praktiken godkänner ändå alla *Stjärnornas krig* som sf.

Anime är igen japansk animation som existerar i många olika former, medan fantasy kunde beskrivas som fantastiska berättelser i andra värld-

Vilgot Strömsholm studerar sociologi och är motorn bakom Föreningen för underliga intressen vid Åbo Akademi.

dar, menar Strömsholm. Det behöver inte handla om människor i rustning på medeltiden.

– *Sagan om ringen* och *Harry Potter*-böckerna har bidragit till den stora fantasyboomen. Och jag tippar att intresset bara kommer att växa i och med att folk sysslar med trollkarlar och dylikt redan i dagis, säger Strömsholm.

Andra märkliga intressen som föreningen sysslar med är hackerdomen. Att vara hacker innebär inte att bryta in sig i andras datorer, utan att göra allting för att vara datorns herre. Idag är de flesta tyvärr datorernas dräng, menar Strömsholm.

– Många av medlemmarna i Föreningen för underliga intressen är nördar. Självt studerar jag so-

ciologi till vardags men vet mycket om datorer.

FUI är en förening för alla studerande och anställda vid Åbo Akademi. Den som vill komma med på föreningens e-postlista kan mejla **Johan Olin** på e-postadressen johan.olin@abo.fi.

HELENE HOLMSTRÖM